

Megjegyzés: A monotematikus rész kérdéseit *jelöltük meg.

1.* Írd a válaszlapra a helyes válasz betűjelét, amely mellett az UNESCO teljes neve szerepel.

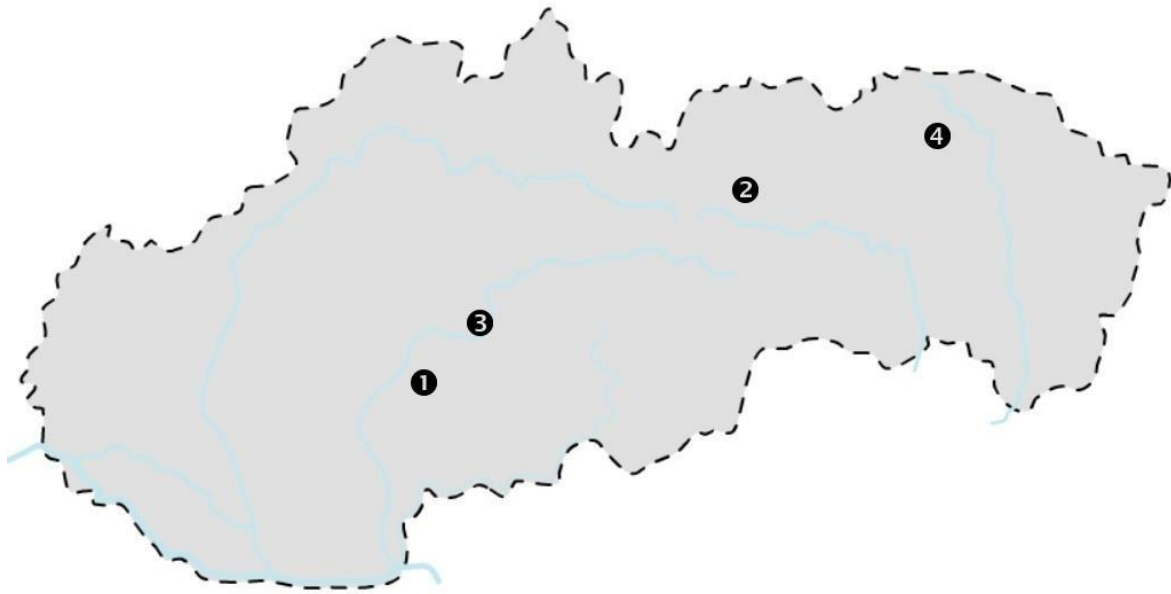
- a) The United Nations Esthetic, Scientific and Cultural Organization
- b) The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
- c) The United Nations Educational, Scientific and Community Organization
- d) The United Nations Esthetic, Scientific and Community Organization

2.* Állítsd párba a Világörökség szlovákiai helyszíneit azokkal az évekkel, amikor ezeket felvették erre a ranglistára. Írd a válaszlapra a megfelelő betű- és számkombinációt.

- a) Selmecebánya 1) 1993
- b) Lőcse 2) 2008
- c) Fatemplomok 3) 2009

3.* Szlovákia vaktérképén kijelöltünk 4 helyszínt, melyek rákerültek az UNESCO listájára. A térkép felett a helyszínek neveit számokkal helyettesítettük. Írd a válaszlapra a térképen látható számok és az alább felsorolt nevek mellett található betűk helyes kombinációját.

- A) Hervartó B) Lőcse C) Garamszeg D) Selmecebánya

4.* Az alábbi meghatározások szerint írd a válaszlapra helyesírási hiba nélkül a város jelenlegi nevét. A város neve két szóból is állhat.

a) A város már a 13. században a királyi udvar jelentős bevételi forrása volt és egyike volt a középkori Magyarország legfontosabb gazdasági központjainak. Népessége szerint a 18. század 80-as éveiben a jelenlegi Szlovákia második és Magyarország harmadik legnagyobb városa volt.

b) A város egyedi tere megőrizte a középkori 3:1 arányú téglalap alakú formáját és Európa legnagyobb ilyen jellegű tere lett. A Szepességi Szász Közösség fővárosa volt.

5.* A képen Selmecebánya látképe látható.

Olvasd el az alábbi kijelentéseket, amelyek a városhoz kötődnek és állapítsd meg, hogy hamisak - e, vagy igazak. A válaszlapon jelöld meg (karikázd be) az igen vagy a nem választ.

- a) Az egykori tűzhányó kráterében, katlanjában helyezkedik el, ezért a középkor előtti korszakban egyáltalán nem lehetett benépesítve.
- b) Az egykori tűzhányó kráterében, katlanjában helyezkedik el, ezért a területe már az őskorban benépesült .
- c) Selmecbánya központjában áll az ismert evangélikus artikuláris fatemplom.
- d) A város területén nem áll semmiféle evangélikus templom.
- e) A város már a 13. században IV. Béla királytól kiváltságokat kapott.
- f) A városban megmaradt a Klopacska épülete, az innen leadott hangjelzéssel hívták munkába a bányászokat
- g) A város képes volt megvédenie magát és a törökök (Oszmán Birodalom) nem tudták leigázni.

6.* Állítsd párba Selmecebánya látképeit a felirattal. Írd a válaszlapra a helyes betű- és számkombinációt.

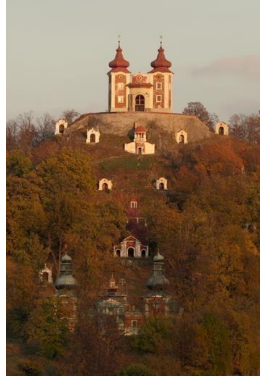
A) Újvár

B) Óvár

C) Kálvária

1

2

3

7.* Az alábbi képek egyikén Selmecebánya központjának egy része látható. Írd a válaszlapra a megfelelő kép sorszámát.

1

2

8.* Állapítsd meg, hogy a hervartói fatemplomra vonatkozó alábbi állítások közül melyek helyesek. A válaszlapon jelöld meg (karikázd be) az igen vagy a nem választ.

- a) A templom a legrégebb szlovákiai fatemplom.
- b) A templomban megmaradt a 13. századi román stílusú oltár.
- c) Eredetileg a templomnak nem volt nyugati tornya.
- d) A templomban jelenleg már nem szolgálnak szentmisét.
- e) A templom padlója agyagos földből, döngöléssel készült padló.
- f) A templomban megmaradt a gótikus főoltár az 1460 – 1480-as évből.

9.* Garamszegen az ismert fatemplomon kívül még van két érdekes épület. Állítsd párba az épületek képeit a felirattal. Írd a válaszlapra a helyes betű- és számkombinációt.

A – Vízivár B – barokk kastély rokokó stílusú építészeti díszítéssel

1

2

10.* A képen a garamszegi templom látható.

Olvasd el az alábbi állításokat, amelyek ehhez a helyhez kötődnek és állapítsd meg, hogy igazak-e vagy hamisak. A válaszlapon jelöld meg (karikázd be) az igen vagy a nem választ.

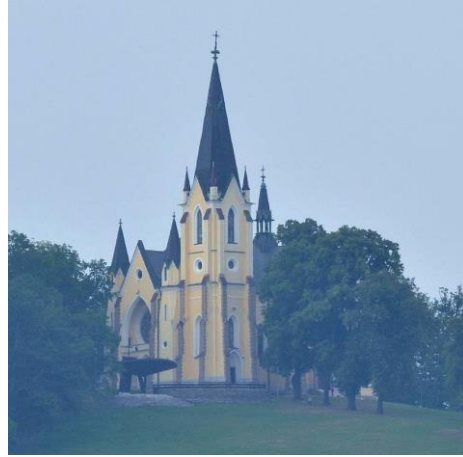
- a) A templom a római-katolikus egyház tulajdona.
- b) A templom az evangélikus egyház tulajdona.
- c) A templom közelében áll a téglából épült harangláb.
- d) A templom épülete kereszt alakú.
- e) A templomot az úgynevezett „artikulusok” értelmében emelték.
- f) A templom közelében fából készült harangláb emelkedik.

11.* Állítsd párba Lőcse nevezetességeinek képeit azok nevével. Írd a válaszlapra a helyes betű- és számkombinációt.

A) Gimnáziumi templom B) Szent Jakab-templom C) Városháza D) Sarlós Boldogasszony-templom

1

2

3

4

12.* Az alább felsorolt lőcsei templomok közül némelyek még a gótika idején épültek. Sorold fel a válaszlapon, melyek épültek a gótika idején és melyek nem épültek a gótika idején.

- 1) Sarlós Boldogasszony-templom
- 2) Szentlélek - templom
- 3) Gimnáziumi-templom
- 4) Szent Jakab-templom

13.* Írd a válaszlapra helyesírási hiba nélkül a város jelenlegi nevét, amelyben Európa legmagasabb gótikus faoltára található.

14.* Jelöld meg (karikázd be) a válaszlapon, hogy az alább felsorolt épületek közül melyik régebbi és melyik fiatalabb, mint a lőcsei Szent Jakab -templom.

- a) A selmecebányai Kálvária
- b) A garamszegi fatemplom
- c) A selmecebányai víztározók, mesterséges tavak (teich)
- d) A selmecebányai Új Vár
- e) A hervartói fatemplom
- f) A selmecebányai Klopacska

15. A mai ember ősei fokozatosan több kontinensen telepedtek le. Állapítsd meg, melyik kontinensen melyik ősember élt. Némely kontinenshez több ősembert is írhatasz. Írd a válaszlapra a kontinens helyes betűjelét/betűjeleit.

- A) Afrika
- B) Ázsia
- C) Európa

16. Állapítsd meg, hogy az ember fejlődését érintő állítások közül melyek hamisak és melyek igazak. A válaszlapon helyesen jelöld meg (karikázd be) az igen vagy a nem választ.

- a) a mezolitikum idősebb mint a pelolitikum
- b) a mezolitikum idősebb mint a neolitikum
- c) a paleolitikum fiatalabb mint a neolitikum
- d) a rézkor idősebb mint a bronzkor
- e) a rézkor idősebb mint a vaskor

17. Alkoss párokat a régészeti leletekből és a helyekből, ahol ezeket megtalálták. Írd a válaszlapra a helyes betű- és számkombinációt.

a) a Neander-völgyi ember koponyacsontja	1) Alsómislye/Nižná Myšľa
b) a Neander-völgyi ember agy öntvénye	2) Moraván/Moravany nad Váhom
c) mamutagyból készült női szobrocska	3) Kisvárad/ Nitriansky Hrádok
d) neolitikus női szobrocska	4) Vágsellye/Šaľa
e) játékszékér modellje a bronzkorból	5) Cseke/Čaka
f) harcos harci felszerelése és fegyverzete	6) Gánóc/Gánovce

18. Az alábbi képen az őskori szobrocskák hiteles mása látható. Állítsd párba a képeket és az őskori emlékek nevét. Írd a válaszlapra a helyes betű- és számkombinációt.

A) A Kisváradról/Nitriansky Hrádok származó Vénusz B) Moraváni Vénusz

19. Állapítsd meg, hogy az alább felsorolt lehetőségek közül melyik jelenti a „megalitokat”? Írd a válaszlapra a helyes válasz betűjelét.

- a) nagy méretű faépítmény
- b) hatalmas kövekből emelt épület
- c) földtörténeti korszak
- d) hatalmas őskori állat

20. A képen egy szlovákiai őskori erődítmény makettje látható.

Olvasd el az alábbi fogalmakat és állapítsd meg, hogy melyik vaskori erődítményről van szó. Helysírásai hiba nélkül írd az erődítmény nevét a válaszlapra.

szentély, hatalmas katasztrófa, kannibalizmus, Szomolány/Smolenice

21. Az alább felsorolt fogalmak közül melyik három fogalom jellemző úgy az ókori sumér mint az ókori görög civilizációra is? Írd a válaszlapra a három helyes válasz betűjelét.

- a) tudomány b) nyelv c) demokrácia
d) városállamok e) írás f) rabszolgák

22. Az egyik jelentős ókori birodalmat a hettiták alapították. Olvasd el a hettikákra vonatkozó alábbi állításokat, és állapítsd meg, hogy igazak-e vagy hamisak. A válaszlapon jelöld meg (karikázd be) az igen vagy a nem választ.

- a) A hettiták nem tartoznak az indoeurópai népekhez.
b) A Hettita Birodalom a mai Törökország területén létesült.
c) A hettiták aláírták a világ legrégebb ismert békeszerződését az asszírokkal.
d) A Hettita Birodalomba i.e.(Kr.e) 500 körül betörték az úgynevezett tengeri népek és feldúlták a birodalmat.

23. Írd helyesírási hiba nélkül a válaszlapra, melyik ókori civilizációhoz kapcsolódnak az alábbi helyek:

- a) *Karnak, Gíza, Abú Szimbel, Théba*
b) *Knósszosz, kétélű fejsze, bika, Kréta* (segítségül szolgál az első betű)

24. Állítsd párba a görög isteneket a hatáskörüikkel. Írd a válaszlapra a helyes betű- és számkombinációt.

- a) Athéné istennője 1) a szerelem
b) Afrodité istene 2) a háború
c) Apollón istennője 3) a bölcsesség
d) Arész istene 4) a fényés a Nap

25. Olvasd el az ókori Athénre és Spártára vonatkozó alábbi állításokat. Írd a válaszlapon a városok nevéhez a helyes válasz betűjelét.

- a) A dórok alapították.
- b) A város a demokráciájáról lett ismert.
- c) Az állam élén két király állt.
- d) Az egyik államférfi és magas beosztású hivatalnok Szolón volt.
- e) Az akhájok alapították.

26. Az atlétika egyik olimpiai sportága összefügg a nagy háborúval, amelyben i.e.(Kr.e.) 490-ben az ókori görögök harcoltak. Írd helysírási hiba nélkül a válaszlapra a válaszokat az alábbi kérdésekre.

- a) Hogy nevezik ezt a futóversenyszámot?
- b) Kivel harcoltak a görögök?

Autori: doc. PhDr. Adriana Kičková PhD, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzentka: Mgr. Barbora Kopuncová

Redaktorka: Mgr. Janka Aghová

Fotografie: Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Preklad: Ing. Veronika Zsideková

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2022

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády